

Posudek vedoucího na diplomovou práci Zuzany Merhautové:

Typologie krajiny v oblasti Českého ráje

Tématem a cílem diplomové práce je aplikace exaktní (objektivní) metody typologie krajiny ve zvoleném území Českého ráje na ploše téměř 400 km². Výsledné dílo má logickou strukturu, vhodný rozsah a dobrou grafickou úpravu. Práce vznikala v četných diskusích nejen s vedoucím, ale také s dalšími kolegy, kteří se zabývají metodami typologie krajiny a zpracování dat.

Základní **řešerše problematiky** typologie krajiny byla provedena již v bakalářské práci, proto řešerše v diplomové práci je výběrová, věnovaná jen některým aspektům rozsáhlé problematiky: heterogenitě a struktuře krajiny, od nichž přechází k vlastní typologii krajiny, rozebírá souvislosti s požadavky Evropské úmluvy o krajině a přes metody typologie se dostává podrobněji k metodě klastrové analýzy použité dále v diplomové práci.

Na str. 15 se jedná zřejmě o přehmat („*vertikální strukturu lze dále dělit na primární, sekundární a terciární*“). Typologie krajiny pracuje s charakteristikami horizontální struktury krajiny a výše uvedené dělení se rovněž týká horizontální struktury krajiny.

Značná pozornost, v souladu se zaměřením práce, je věnována problematice a výběru vstupních dat. Autorka rozebírá možnosti výběru těchto dat v podmínkách ČR a prokazuje výbornou orientaci v problematice.

Podkapitola 5.2.1.2. uvádí jednu metodu hodnocení ekologické stability, která byla dále použita pro charakterizování území. Vychází z hodnocení tříd krajinného pokryvu CORINE LC a proto se zde její použití nabízí. Je to však jen jeden možný způsob kvantifikace složitého jevu, jakým ekologická stabilita je (metodicky podobné je i určování ekologické stability při tzv. Mapování krajiny podle metodiky ČÚOP). Nejrozšířenější metodou kvantifikace ekologické stability u nás je použití koeficientu ekologické stability, což zde také mohlo být zmíněno.

Charakteristika zvoleného území je výstižná, využívá obecně dostupných podkladů. Domnívám se jen, že klimatická a hydrologická charakteristika měla být doplněna nějakými číselnými údaji. Hlavně však z charakteristiky území úplně vypadl reliéf (geomorfologická charakteristika), který je právě v krajině Českého ráje důležitý a i obecně ve většině typologií nezastupitelný. Vyjmenované kategorie a lokality ochrany přírody (různé kategorie územní ochrany) měly být znázorněny v mapě - mapa ochrany přírody zde chybí, přitom i to je součástí terciární krajinné struktury.

Metodika (kap. 7.) představuje důležitou část práce, protože se jedná o originální metodický přístup, který dosud nebyl v ČR v konkrétní typologii aplikován. Kromě samotné metody je důležitá volba velikosti čtverce a výběru datových vrstev.

Výsledky (kap. 8.) prezentují typologické členění krajiny Českého ráje podle použité metodiky na 2, 4, 8 a 16 typů současné krajiny na první až čtvrté hierarchické úrovni. Všechny typy jsou jednotným způsobem charakterizovány pomocí grafů, které názorně vyjadřují rozdíly v zastoupení výškových tříd, kategorií krajinného pokryvu, typů a tvarů reliéfu a půdních kategorií mezi jednotlivými krajinnými typy.

Diskuse (kap. 9.) Autorka si je vědoma řady otevřených otázek spojených s použitou metodou a vhodně je diskutuje – jak vstupní data, kde je asi nejproblematictější vrstvou kategorie půdní vlhkosti, která se dále neobjevuje ve slovním hodnocení, tak otázku velikosti čtverce, zda ponechat izolované čtverce (pro vymezení krajinného typu je třeba podle definice krajiny určitá minimální velikost a jeden čtverec na to má příliš malý rozměr). Metoda automaticky generuje krajinné typy a na každé hierarchické úrovni je předem daný jejich počet, což může být problematické vzhledem k realitě, která se řídí jinými zákonitostmi a je výrazně nepravidelná.

Seznam literatury obsahuje 80 tištěných titulů + internetové zdroje. Za literaturou následují ještě přílohy, které jsou vhodně zvolené. Platí to i pro přílohu 7 (Indikátory členění), která je názorná, ale pro nezasvěceného čtenáře vyžaduje vysvětlení.

Závěrečné hodnocení: Zuzana Merhautová zpracovala a odevzdala kvalitní diplomovou práci na vysoké odborné úrovni. Oceňuji zejména zvládnutí a tvůrčí aplikaci originální metody exaktní typologie krajiny, která v podmínkách ČR dosud nebyla použita. V tom je práce ojedinělá a její výsledky si zaslouží publikování v odborném periodiku. Navrhuji hodnocení výborně.

Doc. RNDr. Zdeněk Lipský, CSc.
vedoucí diplomové práce

10.9.2009